

MATERIAL COMPLEMENTARI PER A LA DINAMITZACIÓ DE L'EXPOSICIÓ

EN ESCENA

MIRADES FEMENINES SOBRE LA REPRESENTACIÓ DE LES SEXUALITATS A LA CULTURA AUDIOVISUAL

SITUAR EL PROBLEMA

1

En l'estudi de l'ONG "Save the children" – [\(Des\)informació sexual: Pornografia y adolescència](#) – elaborat a partir d'enquestes realitzades a 1.753 adolescents, una de les preguntes realitzades ha estat "Creus que els continguts que mostra la pornografia són a vegades violents?" (p.37)

En grup, generar un espai de debat al voltant d'aquesta pregunta i llistar les violències que es poden trobar sovint en les imatges pornogràfiques. Relacionar aquestes violències amb els mandats de gènere que operen sobre les masculinitats i les feminitats, així com amb els estereotips de gènere. Quin creieu que pot ser

l'impacte del consum d'aquestes imatges en les percepcions dels i les adolescents sobre els seus cossos i relacions afectives i sexuals?

Una de les conclusions de l'estudi fa referència al fet que la majoria d'adolescents acut a la pornografia com font d'aprenentatge sobre les sexualitats. Quins canvis caldria implementar per a facilitar als i les joves l'accés a informació sobre la sexualitat?

Orientar el debat per àmbits:

- Familiar
- Educació formal i no-formal
- Mitjans de comunicació

Posar el focus en els mitjans de comunicació per promoure una reflexió sobre la forma com es representen majoritàriament les sexualitats en diferents formats comunicatius (sèries, videoclips, pel·lícules, xarxes socials), en relació amb:

- Diversitat de cossos, cultures i capacitats;
- Diversitat sexual;
- Relacions sexo-afectives igualitàries.

IMATGES QUE ACULLEN L'EXPERIÈNCIA FEMENINA

Reivindicar el protagonisme de les dones sobre les seves vides i desitjos

2

Al llarg de les vostres vides, quines imatges han contribuït a realçar els desitjos de les dones? Quines pel·lícules, pintures, fotografies, sèries, etc. han marcat les vostres experiències, com a públic, en relació amb la representació de les dones, dels seus cossos, les seves opcions sexuals, les seves relacions amoroses i sexuals?

3

Judy Chicago és una artista estatunidenca que entre el 1974 i el 1979 va crear una obra que du per títol "[Dinner Party](#)" (Festa del menjar). Fer una recerca al voltant d'aquesta obra, considerant la motivació de l'artista per a la seva realització, les reivindicacions del moviment feminista d'aquell moment històric, els tabús i estereotips que ha volgut trencar sobre les feminitats.

4

Investigar artistes i creadores catalanes i espanyoles (a partir de l'any 2000) que amb les seves obres hagin aportat un punt de vista feminista a la qüestió de les sexualitats femenines. Triar una obra i fer una breu exposició oral al grup, tenint en compte:

- Presentació i recorregut de l'artista;
- Descripció de l'obra;

- Argumentació sobre la contribució de l'obra a la reivindicació del protagonisme de les dones.

DE COSES A COSSOS

Expressar el propi plaer

5

A què ens referim quan parlem de la cosificació dels cossos de les dones? En el vostre entorn proper i en els vostres recorreguts quotidians, amb quines imatges us trobeu que contribueixen a representar les dones com a objectes sexuals? Considerar imatges creades per a diferents usos comunicatius (publicitat, mitjans de comunicació locals, senyalística, etc.)

6

Cercar en internet les següents dues pintures:
[Beauty](#) (Harmonia Rosales, 2019) i [Venus recreándose con el amor y la música](#) (Tiziano, Vecellio di Gregorio, 1549)

Comparar i analitzar les obres posant especial atenció a la representació de les figures femenines i la relació amb els seus cossos, les seves mirades, postures, escenaris, i com dialoguen amb altres figures i elements retratats.

7

En la campanya [#ITUCOMHOFAS?](#), creada per l'Ajuntament de Barcelona, AADAS i Enruta't s'aborden diferents temes com "Plaer i desig", "Violències sexuals", "Diversitats" i "Educació sexual comunitària". Analitzar la proposta visual de cada cartell i el nivell d'encert amb el missatge que pretén difondre.

COSSOS DESITJABLES

Fer visible la pluralitat femenina

8

Visionar el vídeo "[la meva història amb el cabell afro](#)" de la youtuber Maria Bouabdellah Shaimi. A partir de l'experiència de la Maria, dinamitzar un debat sobre el model de cossos que es difon majoritàriament en els mitjans de comunicació. Quines poden ser les conseqüències en les persones joves de l'absència de representacions diverses i plurals dels cossos?

9

Llegir la notícia "[la gordofòbia, un problema per a la salut](#)" publicat en el diari "La Directa" el 10 de juny de 2020. Identificar els diferents estereotips i prejudicis que es desprenen de la gordofòbia. Distingir les reivindicacions i aportacions des dels activismes feministes per a fer visibles els cossos grassos i diversos.

10

Reflexionar sobre la representació de les dones grans en les pantalles. Quines pel·lícules o sèries coneixeu en què la història se centri en les necessitats i desitjos d'una dona gran? És important fixar-se en el fet que aquesta sigui representada com algú que protagonitza l'acció, més enllà de ser "àvia de" o "mare de".

ENTRE DONES

Reconèixer l'existència del desig lèsbic i bisexual

11

Fer recerca sobre l'obra de la il·lustradora [Laura Breiling](#). Reflexionar sobre el canvi de mirada que proposa la seva obra sobre els cossos femenins, la relació de les dones amb el menjar, els imaginaris d'erotisme i les relacions entre dones.

12

"L Word" (Estats Units, 2004) es considera la primera producció audiovisual comercial en què totes les protagonistes són lesbianes o bisexuals; en aquesta sèrie coral es representen amb naturalitat i realisme les relacions sexuals entre dones. El 2019 va sortir una nova temporada amb el títol "The L world, generation Q". Visionar el [tràiler](#) i comentar els temes que s'hi apunten així com els personatges que hi surten. Quines realitats vol fer visible la sèrie, gairebé dues dècades després?

13

Llegir l'entrevista d'El Periódico a Céline Sciamma, directora de la pel·lícula "Retrato de una mujer en llamas" (França, 2019): "[Las lesbianas no tenemos historia, y yo he querido otorgarnos una](#)". Quines són les aportacions que la pel·lícula vol fer a la Història del Cinema i a la Cultura Audiovisual, segons la directora?

MIRADES ENTRE IGUALS

Normalitzar l'horitzontalitat en les representacions dels vincles i plaers

14

Fer recerca d'imatges que promoguin una mirada entre iguals en les xarxes socials, revistes o diaris. En la imatge han d'aparèixer, com a mínim, una persona del gènere masculí i una altra del gènere femení. A partir de les imatges seleccionades, argumentar i defensar com es visibilitza aquesta mirada d'igualtat entre els diferents personatges.

15

Visionar la campanya [In Spain we call it igualdad](#) del Ministerio de Igualdad (Espanya, 2022) per debatre a partir de quines imatges i situacions es volen representar relacions igualitàries. Quins personatges hi apareixen i com són els vincles entre ells?

16

En la tradició visual, les relacions afectives i sexuals s'han acostumat a representar de manera jeràrquica. L'ús d'angles picats i contrapicats i el dibuix de diagonals entre subjectes que es miren han reforçat aquesta desigualtat: qui mira des de dalt i qui mira des de baix. Cercar a internet l'escena final de la pel·lícula "Casablanca" (Michael Curtiz, 1942). Analitzar un fotograma d'aquesta escena i reflexionar sobre com aquest tipus de composició contribueix a uns imaginaris romàntics basats en la desigualtat entre el rol femení i masculí.

FANTASIES EN FEMENÍ

Obrir escletxes en els imaginaris

17

Investigar la trajectòria de l'artista catalana [Mari Chordà](#), autora de diverses obres que reivindiquen les sexualitats de les dones. Destacar les seves contribucions a la visibilitat dels plaers femenins.

18

[Oh my goig](#) és una sèrie de Betevé que es reivindica com a programa fet amb i per a joves. Quina creieu que és la importància de comptar amb els i les joves a l'hora d'elaborar el guió de la sèrie? Quins canvis creieu que pot fomentar, a l'hora de tractar la representació de les seves experiències? En cas que us convidéssiu a participar de l'equip de guió del programa, quins temes prioritzaríeu? Triar un dels

temes llistats i debatre sobre el tractament audiovisual d'aquest: conflicte, personatges, escenari.

19

A partir del visionat del videoclip "[Rosalila](#)" de les Dones de Sant Quirze del Vallès, realitzar una versió reivindicativa d'un tema musical actual. En grup, definir el missatge que es vol transmetre i el públic al qual es vol arribar. Posteriorment, triar el tema musical i escriure la lletra. Amb els dispositius mòbils, gravar la versió creada.

L'Observatori compta amb el suport de:

